

J. Bb.

"Razwitiye fiziko-geograficzeskoj mysli
w Rossii (XIX - naczało XX w.", A. A.
Grigorjew, Moskwa 1961 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 7/3, 388

1962

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

stopniu zbeletryzowanej. Kolejne jej rozdziały obejmują dzieje papierni w poszczególnych okresach historycznych, począwszy od założenia w 1760 r. młyna papierniczo-zbożowego nad rzeczką Jeziorką, a skończywszy na opisie Zakładów w 1960 r. i perspektywach ich dalszego rozwoju.

Publikacja, aczkolwiek wydana w formie powielonej, odznacza się wyjątkowo starannym opracowaniem graficznym, które nadaje jej walory bibliofilskie. Wypada więc tylko żałować, że nakład wyniósł zaledwie 50 egzemplarzy, i to przeznaczonych do wewnętrznego użytku Warszawskich Zakładów Papierniczych w Jeziornie.

JJ

A. A. Grigorjew, *Razwitijs fiziko-geograficzeskoj mysli w Rossii (XIX—naczało XX w.)*, krótkiej oczerk, Izdatielstwo Akadiemii nauk ZSRR, Moskwa 1961, s. 91.

Rozwój fizyczno-geograficznej myśli w Rosji w XIX i na początku XX w. przedstawia członek Akademii Nauk ZSRR, A. Grigorjew w 2 etapach obejmujących pierwszą i drugą połowę ubiegłego stulecia. Ogólny rozwój geografii tego okresu stanowi kanwę, na której ukazuje autor osiągnięcia na polu poszczególnych dyscyplin: klimatologii, fito- i zoogeografii, hydrologii itd. W kolejnych rozdziałach autor nawiązuje do etapów rozwoju nauki zachodnioeuropejskiej, nie wchodząc jednakże w bliższą analizę i ocenę jej wartości. Bardziej szczegółowo natomiast ocenione zostały osiągnięcia najwybitniejszych geografów. Ponadto na końcu pracy naszkicowany został rozwój badań z zakresu historii geografii oraz rozwój instytucji naukowych.

J. Bb.

Ryszard Kołodziejczyk, *Bohaterowie nieromantyczni. O pionierach kapitalizmu w Królestwie Polskim*, „Wiedza Powszechna”, Warszawa 1961, s. 180.

„Na treść książki — pisze autor we wstępie — składają się szkice poświęcone losom kilku postaci, bliżej znanych historykowi dziejów gospodarczo-społecznych Polski, których literatura naukowa obdarzyła mianem pionierów współczesnego przemysłu i handlu, techniki i cywilizacji“.

Postacie te — to Józef Lubowiecki, Piotr Steinkeller oraz liczni członkowie rodziny Łubieńskich. Wszyscy oni należeli do czołowych osobistości świata gospodarczego w Królestwie Polskim w latach 1815—1856. Wszyscy zostali później przez potomnych uznani za wybitnych i wyjątkowo ofiarnych działaczy, mimo — a może właśnie dlatego — że ich kariery kończyły się gruntownym niepowodzeniem. Wybór tych właśnie ludzi jako bohaterów książki uzasadnia autor tym, „że działali wspólnie, nie tylko w tym samym okresie, ale w ścisłym ze sobą związku i współzależności podejmowali rozmaite inicjatywy gospodarcze“.

Tendencja autora zasygnalizowana we wstępie, a chyba nawet już w samym tytule książki, zmierza wyraźnie do odbiorzenia opisywanych postaci, do przedstawienia ich działalności jako uwarunkowanej prawami rozwijającej się w Królestwie Polskim gospodarki kapitalistycznej.

Książka dra Kołodziejczyka ukazała się w serii „Biblioteka Wiedzy Historycznej“. Jest bogato ilustrowana, przy czym zwraca uwagę staranny dobór materiału ikonograficznego. Na końcu książki zestawione są przypisy bibliograficzne.

JJ